

SL. 7. P. BREUGHEL STAR.: OTROŠKE IGRE.

»Quem dii odere,« trpi. »Krivični bogovi! Dali so mi norčavo veselje do šole, drugega pa nič. Samo veselje in ljubezen. Ljubezen! Saj bi sicer ne bil prenesel. Tako pa sem!«

Mirneje, kakor da motri življenje nekoga drugega in sebi le prav bližnjega, misli stari šolnik v življenje svoje šole in v šolo svojega življenja nazaj. Saj je brezkončna tragedija, kar mu snujejo spomini. Le on je tak, da celó tragedijo čuvstvuje nekam idilično, tegobno vdano, živčno nestrpno, a ne porazno.

»Postoj in premisli brez ničemurnosti, svetnik Orešec! Armer Hascher, je dejal Tirolec. Ni bil hudoben človek. Domačini so ti bili bolj bridki. Armer Hascher, je dejal, in da sem stockbrav. Saj se ni lagal. Marljiv sem bil, šolo sem ljubil in svoje učitelje oboževal. Kdo je bil kdaj mirnejši na šolskih klopeh? Pa je komaj v desetih letih en sam samo enkrat to opazil. Blagi gospod Kersnik. Kako je dejal? »Mein Gott! Da hab' ich den stillen Buben gänzlich übersehen. Kako že, kako mu je ime?« Blagi gospod Kersnik, anima pia! Zato sem posetil Tvoj grob. Ti ne, Ti nisi ubil še one nezmatne drznosti in samozavesti v meni, ki sem jo prinesel na svet! Ubijali so jo drugi. Zlasti tisti štajerc! Z algebro in logaritmi in psovko. S psovko, Bog mu jo odpusti! »Der Idiot!«

je vpil. »Kaj gubanči svoje čelo! Ali ni že nizko dovolj?« Idijot! Saj je rekel takisto? Rekel je! Bog mu odpusti! Svojo grdo napako je imel. Gosposkim in lepo oblečenim je vse spregledal, kmetiških poštenih nerodni ni mogel.«

Gospodu svetniku se hoče zasvitati nekako veselo spoznanje.

»Šolar Orešec je storil svojo dolžnost! Poslušen je bil! Učitelj Orešec vsaj sirov ni bil. In vesten. Veliki Goethe ga ne bi zavrgel. Le tistega je imel za nerabnega moža, ki ne slušati in ne velevati ne zna.«

Zopet usahne samotnemu veselo spoznanje. Občutje, da je bil vendar neskončno neporaben, zavest brezmejnje šibkosti se budi znova v starega gospoda. Vse to bridko se zgošča v njem v blazno bolečino enega samega velikega poniževanja, kakor ene same poti skozi tisoč šib, tisoč posmehov, zabavlje, krivic. Že sošolci ga tepo. Vedó, da je Oreščev, doma iz strašno strgane hiše in da ga je sram. Rodil se je v njej in ljubi slamnati dom. A vanj stopiti za dne, da bi ga videli! Sram ga je. Potem pa prva ura v mestni normalki. Kmetiški, okrogli klobuk, birmanski, so mu napolnili z govnom. Pri igri so ga strahovali, da je moral ves čas stati mirno v kotu na dvorišču. Če je bil kak glup priimek, njega se je prijel. Nastavil je